

12. listopad 2014

Mgr. Filip Tvrdý, Ph.D.

Nesnáze introspekce

středa 13:15-14:45 místnost MK 1.16

Abstrakt:

Smysly nás klamou, dopouštíme se chyb v úsudku, jsme omylné bytosti. Toto zdánlivě triviální tvrzení tvoří základní problém epistemologie už od antiky, kdy předsókratovští filozofové začali zkoumat nespolehlivost smyslového poznání. V dějinách filozofie se objevilo nespočetné množství snah překonat tuto kognitivní nedostatečnost. Někteří myslitelé usilovali o zdokonalení našich smyslů pomocí kvantitativních a experimentálních metod, mnohem častější ale bylo obrácení se do lidského nitra a analyzování soukromých psychických stavů. Většinový názor v dějinách filozofie totiž zněl, že zatímco vnější smyslové poznání podléhá nejrůznějším klamům a svodům, poznání vnitřní je mnohem jistější či dokonce neomylné. Ve svém příspěvku se pokusím ukázat, že tato předpokládaná jistota znalosti sebe sama je iluzorní a stala se důvodem pro vznik mnoha zcela chybných přístupů ke skutečnosti. Sebepozorování nejenže neuniká defektům, kterými je zatíženo poznání smyslové, ale navíc se z principu vzpírá možnosti intersubjektivní opravy, a proto mu můžeme přisuzovat takřka nulovou epistemickou hodnotu.

Literatura:

Hilary Kornblith, "Introspection and Misdirection", *Australasian Journal of Philosophy*, Vol. 67, No. 4 (1989), s. 410-422.

